

*Олена Борзик
(Харків, Україна)*

*Аліна Бутенко
(Харків, Україна)*

*Анна Дерев'янцева
(Харків, Україна)*

ПЕДАГОГІКА
(Проблеми підготовки фахівців)

**Шляхи та методи впровадження мультимедійних презентацій в
навчальному процесі початкової школи**

Упровадження мультимедійних засобів навчання є однією з прогресивних тенденцій реформування освітнього процесу початкової школи. Адже мультимедіа-технології мають величезний діапазон можливостей для чуттєвого сприйняття та ефективного засвоєння молодшими школярами теоретичних знань, вироблення відповідних умінь і навичок; формування цілісної картини світу; вдосконалення, оптимізації та інтенсифікації процесу навчання, надання йому динамізму, гнучкості та реалізації загальної мети початкової освіти, визначеної Державним стандартом початкової освіти від 21.02.2018 року [2, с.37].

Проблема ефективного впровадження мультимедійних засобів навчання в освіті була висвітлена у працях як вітчизняних, так і зарубіжних учених. Питання розробки загальних теорій упровадження мультимедіа в освіті досліджували В. Безпалько, Б. Гершунский, А. Єршов, К. Кастро, П. Піндера, Н. Роберт, Р. Селезньова й інші. Сьогодні проблемам упровадження мультимедійних технологій, зокрема мультимедіа-презентацій, у початковій школі присвячено низку методичних праць (А. Ашерова, В. Бикова, І. Булах, Ю. Громової, О. Довгялло, К. Доулінг, Ю. Жука, Г. Кедровича, М. Лапчика, Ж. Меншикової, І. Мураль, Л. Югової та ін.)

Однією з найбільш упроваджених мультимедійних технологій навчання у початковій школі є мультимедійна презентація. Інформативність таких

презентацій набагато вища, ніж традиційних за рахунок мультимедійності — наявності не лише тексту і графіки, але й анімації, відео та звуку.

Мультимедіа — це представлення об'єктів і процесів не традиційним текстовим описом, а за допомогою фото, відео, графіки, анімації, звуку, тобто будь-яким відомим у наш час способом [3].

Мультимедіа є ефективною освітньою технологією завдяки гнучкості, інтерактивності й інтеграції різних типів навчальної інформації. Відмінною рисою мультимедіа є навігаційна структура, що забезпечує інтерактивність, тобто забезпечує «живий» зв'язок між учнями, вчителем та комп'ютером, адже дозволяє задати індивідуальну освітню траєкторію в межах програми, установити швидкість подачі матеріалу, кількість повторень, сприяти активному та свідомому засвоєнню знань учнями.

Презентація — це набір послідовно змінюючих одна одну сторінок-слайдів, на кожній з яких можна розмістити будь-який текст, малюнки, схеми, відео- та аудіофрагменти, анімацію, 3D-графіку, використовуючи при цьому різні елементи оформлення [5, с.108].

Мультимедійна презентація — спосіб пред'явлення творчо переробленого вчителем, адаптованого для певного віку учнів мовної інформації у вигляді логічно завершеної добірки слайдів з певних тем [4, с. 171-173].

Під *мультимедійною презентацією навчального матеріалу* ми розуміємо логічно пов'язану послідовність сторінок-слайдів, об'єднаних загальною тематикою і оформленням в одному стилі, що містять інформацію різного типу та забезпечують інтерактивність.

Мультимедіа-презентації є одним з найефективніших засобів навчання у початковій школі, адже вони дозволяють імітувати реальність за допомогою участі в процесах, що відбуваються на екрані; стимулювати розвиток уяви та мислення учнів; формувати дослідницькі, пошукові уміння; викликати зацікавленість та позитивне ставлення учнів до навчання; вивільнити чимало часу для творчої співпраці вчителя з молодшими школярами; враховувати провідні канали сприйняття інформації (аудіального, візуального,

кінестетичного) при організації навчального процесу; забезпечити атмосферу співробітництва та ефективного засвоєння навчального матеріалу на уроці.

У початковій школі мультимедійні презентації як засіб наочності є універсальними, оскільки їх можна використовувати при викладанні будь-якої навчальної дисципліни та на уроках будь-якого типу. Місце впровадження мультимедійної презентації на уроці залежить від його змісту та мети. Проте, практика впровадження мультимедійних презентацій в навчальний процес початкової освіти дозволяє виділити загальні шляхи та методи їх використання.

При вивченні нового матеріалу впровадження мультимедійних презентацій дозволяє ілюструвати теоретичний матеріал, тим самим забезпечувати чуттєвість сприйняття інформації. Пояснення нового матеріалу вчитель може супроводжувати фото-, аудіо-, відео фрагментами, гіперпосиланнями для зміни послідовності показу, що дає змогу вчителю на власний розсуд змінювати хід розповіді, бесід; акцентувати увагу на більш важливій інформації. Застосування особливо вигідно в тих випадках, коли необхідно показати динаміку розвитку якого-небудь процесу, висвітлити явище, показати взаємозв'язки тощо.

Для поглиблення знань учнів з виучуваної теми за допомогою мультимедіа-презентації учитель може представляти додатковий матеріал у вигляді рубрики «Це цікаво...», «Для допитливих», «Цікаво знати що...» тощо. Таким чином, матеріал буде представлено конкретно та виразно, наочно яскраво, доступно для сприймання та засвоєння молодшими школярами, цікаво.

Мультимедійні презентації дають змогу вчителю розробляти найрізноманітніші інтерактивні завдання для закріплення та узагальнення знань учнів з нової теми чи розділу навчальної програми. Пізнавальні інтерактивні завдання можуть бути представлені у формі головоломок, кросвордів, ребусів, загадок, ігрових вправ, тестових завдань, яскравих схем для доповнення, ілюстрованих запитань, дидактичних ігор тощо.

Для перевірки та контролю навчальних досягнень учнів учитель може розробляти мультимедійне тестування, що є простим у використанні,

забезпечує можливість самоперевірки, є засобом якісного оцінювання, служить стимулом для навчання, забезпечує візуальний контроль результатів навчання.

Мультимедіа-презентації у початковій школі є високоефективним інструментом емоційного розвантаження на уроці, адже мають широкий діапазон використання мультимедійних руханок, релаксацій, що сприяють зняттю втоми, забезпеченню необхідної рухової активності молодшого школяра, активізації образного мислення дітей, заряду новою позитивною енергією, дозволяють залишити дітей в емоційно-налаштованій атмосфері та продовжити логічний зв'язок теми уроку.

Мультимедійні презентації можна впроваджувати як фрагментарно — на окремому етапі уроку або під час конкретного виду роботи, так і цілісно - в ході всього уроку.

Поширеним явищем в сучасних освітніх закладах України, зокрема початковій ланці, є урок з мультимедійною підтримкою (мультимедійним супроводом).

Урок з мультимедійною підтримкою — це форма організації навчального процесу, де епізодично впроваджуються засоби мультимедіа, зокрема мультимедіа-презентації, для посилення навчального ефекту [1].

На такому уроці вчитель є організатором освітнього процесу й головним джерелом інформації, а мультимедійні презентації ним упроваджуються для посилення наочності, залучення одночасно декількох каналів сприйняття інформації молодшими школярами, більш доступного пояснення навчального матеріалу. Структура уроку принципово не змінюється. У ньому, як і раніше, є всі основні етапи, а змінюється тільки тимчасові характеристики.

Епровадження мультимедіа-презентацій на уроці повинно бути обґрунтованим, спрямованим на досягнення мети уроку, не перенавантажувати матеріал та не перетворюватися на самоціль.

При розробці мультимедійної презентації навчального матеріалу вчителю необхідно враховувати особливості конкретної навчальної дисципліни, передбачати її специфіку, особливості методів навчання молодших

школярів та закономірності навчання. Мультимедійні презентації повинні відповідати меті та завданням навчальної дисципліни, не перенавантажувати навчальну інформацію, а органічно вписуватися в навчальний процес, забезпечуючи його оптимізацію.

Отже, впровадження мультимедійних презентацій в початковій школі є перспективним і високоефективним інструментом, що сприяє інтенсифікації всіх рівнів освітнього процесу; забезпеченню унаочнення та чуттєвого сприйняття теоретичного матеріалу; підвищенню пізнавальної діяльності учнів та формуванню позитивного ставлення до навчання; розвитку самостійності та творчих здібностей учнів; створенню сприятливих умов для активного спілкування та атмосфери співробітництва.

Література:

1. Аствацатуров Г. О. Педагогический дизайн мультимедийного урока
URL: http://vio.uchim.info/Vio_45/cd_site/articles/art_1_2.htm.
2. Державний стандарт початкової освіти № 87. [Чинний від 2018. 21. 02].
— Київ : Кабінет Міністрів України, 2018. 37 с.
3. Жук Ю. Возможности новой технологии. Психологопедагогические проблемы использования средств новых информационных технологий у начальном процессе. *Освіта*, 2003.
4. Маркус Н. В. Особенности использования информационных технологий как средства гуманизации обучения младших школьников. *Обновление содержания, форм и методов обучения и воспитания в учреждениях образования : сб. науч. пр.* Рівне, 2002. Вып. 23. С. 171-173.
5. Основы современных компьютерных технологий : учеб. пособие / под ред. проф. А. Д. Хомоненко. Санкт-Петербург: Корона Принт, 1998. 446 с.